

Această carte îi aparține

Fabienne Morel și Gilles Bizouerne rescriu poveștile selecționate pentru această culegere, cu excepția basmului fraților Grimm, reprodus în franceză în varianta originală tradusă de Marthe Robert. Sursa exactă a fiecărei povești este indicată la sfârșitul acesteia.

Fabienne Morel, inițial ghid-conferențiar, apoi învățătoare, a lucrat în domeniul editurii, înainte de a deveni autoare de povești. Împreună cu Deborah Di Gilio, face parte din malițiosul duo *Ulei de măsline și unt sărat*. Este coautoarea lucrării *Ce este patrimoniul?*, apărută în seria Arts a Editurii Autrement Junior, și coordonatoarea colecției „Înconjurul lumii într-o poveste”.

<http://www.huiledolivebeurresale.eu>

Gilles Bizouerne este autor de basme și s-a dedicat poveștilor după ce a călătorit mult. A fost laureat al societății *Fondation de France* în 2000 și finalist al Jocurilor Francofoniei în 2005. În prezent, predă basmul la Conservatorul din Paris. Recită povești spectatorilor de toate vârstele, singur sau cu acompaniament muzical.

<http://www.gillesbizouerne.com>

Nicole Belmont este inițiatorea acestui proiect și autoarea postfeței. Este director de studii la Școala Superioară de Științe Sociale (École des hautes études en sciences sociales) și membru al Laboratorului de antropologie socială. Printre lucrările sale apărute, se numără *Cum speriem copiii* (Editura Mercure de France), *Poetica basmului. Eseu asupra basmului în tradiția orală* (Editura Gallimard).

Traducătoarea, **Andreea Trincă**, este profesoară de limbă franceză la Colegiul Național *Mihai Eminescu* din Iași. A fost bursieră în cadrul Programului Socrates-Erasmus la Universitatea Sorbonne Nouvelle Paris III. Este și traducătoarea volumului *Poveștile Cenușăresei istorisite în lumea întreagă* (Editura Cartier).

ÎNCONJURUL LUMII CU O POVESTE

Poveștile
Albei-ca-Zăpada

ISTORISITE ÎN LUMEA ÎNTREAGĂ

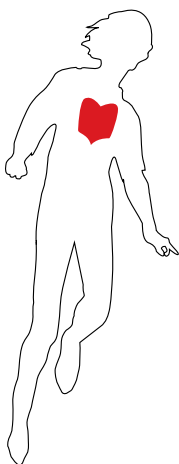
de Fabienne Morel și Gilles Bizouerne

Ilustrații de Charlotte Gastaut

Traducere din franceză de Andreea Trincă

CARTIER *codobele*

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 210 80 51. E-mail: codexcartier@gmail.com

www.cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrân, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61.

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03.

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00.

Librăria Vărul Shakespeare, str. Șciusev, nr. 113, Chișinău. Tel.: 23 21 22.

Colecția *Cartier codobelc* este coordonată de Vitalie Coroban

Editor: Gheorghe Erizanu

Proiect coordonat de Sorina Dănăilă

Ilustrații: Charlotte Gastaut

Lector: Dorin Onofrei

Coperta: Syros

Design/tehnoredactare: Diana Gâlcă

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices (nr. 324)

Fabienne Morel, Gilles Bizouerne

LES HISTOIRES DE BLANCHE-NEIGE RACONTÉES DANS LE MONDE

© Syros, Paris, 2007

Fabienne Morel, Gilles Bizouerne

POVEȘTILE ALBEI-CA-ZĂPADA ISTORISITE ÎN LUMEA ÎNTREGĂ

Ediția I, noiembrie 2008

© 2008, Editura Cartier pentru prezenta versiune românească. Această ediție a apărut într-un tiraj de 800 de exemplare.

Toate drepturile rezervate. Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Morel, Fabienne

Poveștile Albei-ca-Zăpada istorisite în lumea întreagă / Fabienne Morel, Gilles Bizouerne;

trad. din lb. fr.: Andreea Trincă; cop.: Syros. – Ch.: Cartier, 2008 (Tipogr. „Bons Offices”). – 96p. – (Colecția „Cartier Codobelc”).

Tit. orig.: Les histoires de Blanche-Neige racontées dans le monde.– 800 ex.

ISBN 978-9975-79-525-8

CZU 821.133.1-93

M 89

C U P R I N S

Micuța Frumușică-Foc { Bretagne }	7
Frumoasa fată și pocalele de cristal { Danemarca }	21
Fata vrăjitoarei { Niger }	31
Ramură-de-Aur și Ramură-de-Argint { Scoția }	45
Regele Păun { Louisiana }	55
Lună-de-Aur { Grecia }	65
Albă-ca-Zăpada { Germania }	75
text original de frații Grimm	
Postfață de Nicole Belmont.....	90

Micuța Frumușică-Foc

A FOST ODATĂ CA NICIODATĂ O FETIȚĂ ATÂT
DE FRUMOASĂ CĂ TOATĂ LUMEA ÎI ZICEA
FRUMUȘICĂ-FOC. ATÂT DE FRUMOASĂ,
ÎNCÂT MAMA EI DEVENEA, PE ZI CE
TRECEA, TOT MAI PIZMAȘĂ.

Mama ei avea o slujnică hoață ca o coțofană: lucrurile toate dispăreau din casă, fără însă ca stăpâna să poată ghici cine anume i le fura.

Într-o zi, micuța Frumușică-Foc văzu cum slujnica strecura tiptil bijuteriile mamei sale în buzunarul de la șorț. Și, cum nu era pentru prima dată când fetița vedea asemenea treabă, în ziua aceea, hotărî să se ducă să-i spună mamei tot adevărul de-a fir a păr. Numai că, atunci când slujnica rămase singură cu stăpână-sa, îi spuse că fetița mințea de-nghețau apele și că, de fapt, ea era cea care furase bijuteriile... ca și toate celelalte lucruri.

Mama îi dădu crezare slujniciei și se înfurie cumplit:

– Frumușica asta Foc nu este decât o mică hoață nenorocită! Și, ori-

cum, nu mai suport s-o văd cât e de frumoasă! Sunt gata să-i dau oricât celui care m-ar ajuta să mă descotorosesc de ea!

Atunci, slujnica îi picură în ureche stăpânei sale:

– Doar știți prea bine că Frumușică-Foc mă însoțește în fiecare zi când merg la fântână. Data viitoare, o să-i spun că pe fundul fântânii crește o floare cum nu-i alta pe lume. Și, cum e tare curioasă din fire, sunt sigură că se va apleca pentru a o vedea. Și-atunci, nu-mi va mai rămâne decât să-i dau un brânci. Iar oamenii or să creadă că va fi căzut singură.

Stăpâna găsi că era un plan strașnic de bine adus din condei.

A doua zi, slujnica merse la fântână cu fetița. Și, când păru că vrea să-și coboare căldarea, strigă:

– O! Doamne! Ce minunăție de floare! Vino să vezi, Frumușico! Acolo, pe fundul fântânii!

Fetița se apropie și se aplecă deasupra apei. Și simți cum două mâini încercau s-o împingă din spate. Dar era prea târziu! Frumușică-Foc își pierdu echilibrul și căzu adânc, adânc, adânc... În jurul ei se făcu întuneric beznă. Până ce ajunse pe fundul fântânii, unde se lăsă încet-țetșor. Lucru curios însă, acolo nu era nici picătură de apă care să-i ude picioarele, dimpotrivă, Frumușică-Foc se afla într-o odaie tare plăcută.

Câteva clipe mai târziu, ea văzu cum ușa odăii se deschide și cum, înăuntru, își face apariția un dragon, urmat de un al doilea, apoi de un al treilea. Toți trei începură s-o întrebe:

- Da' cine ești tu, micuțo?
- Și ce faci aici?
- Cum ai ajuns aici, la noi?

Fetița se apropie și se aplecă deasupra apei. Și simți cum două mâini încercau s-o împingă din spate. Dar era prea târziu! Frumușică-Foc își pierdu echilibrul...

Fetița le povesti de-a fir a păr tot ce i se întâmplase: invidia mamei sale, furtul bijuteriilor, slujnica cea rea, floarea de pe fundul fântânii și, în cele din urmă, căderea ei.

Dragonii o găseau pe Frumușică-Foc atât de frumoasă, încât o invitară să rămână acolo, cu ei.

În ziua următoare, Frumușică-Foc aștepta, în fundul puțului, venirea slujnicei. Dintr-odată, o văzu pe femeie aplecându-se ca să ia apă. Și-atunci îi strigă:

– Cucu, slujnicuță! Sunt aici! Dă-i ziua bună mamei mele dacă nu ți-e cu supărare!

Sperietura slujnicei fu atât de mare, încât fu cât pe ce să cadă și ea în fântână. Își luă repede tălpașita și picioarele la spinare și, nici bine nu

ajunse acasă, încă speriată, că îi și povesti stăpânei că Frumușică-Foc nu era nici pe departe moartă, ci că, dimpotrivă, o auzise vorbindu-i din adâncul puțului.

De astă dată, mama fetei se duse la o vrăjitoare rea și o întrebă cum anume o putea omorî mai bine pe Frumușică-Foc. Vrăjitoarea strecură atunci ceva în mâna mamei.

– Ia aceste bombonele roșii, stăpână. Și fii pe pace mata, că, după ce le va fi înghițit, n-o să mai auzi în veci de fica dumitale. Bombonelele aduc o moarte fulgerătoare și sigură!

A doua zi, din adâncul fântâniei, Frumușică-Foc aștepta din nou sosirea slujnicei. Dintr-odată, o văzu aplecându-se deasupra puțului și, atunci, îi strigă din nou:

– Cucu, slujnicuță! Sunt aici! Nu uita să-i dai binețe mamei!

La care slujnica îi răspunse cu o voce foarte mieroasă:

– Bună să-ți fie și ție ziua, Frumușico-Foc! Uite, prinde! Nu-s decât câteva bombonele roșii pe care ți le trimite mama ta!

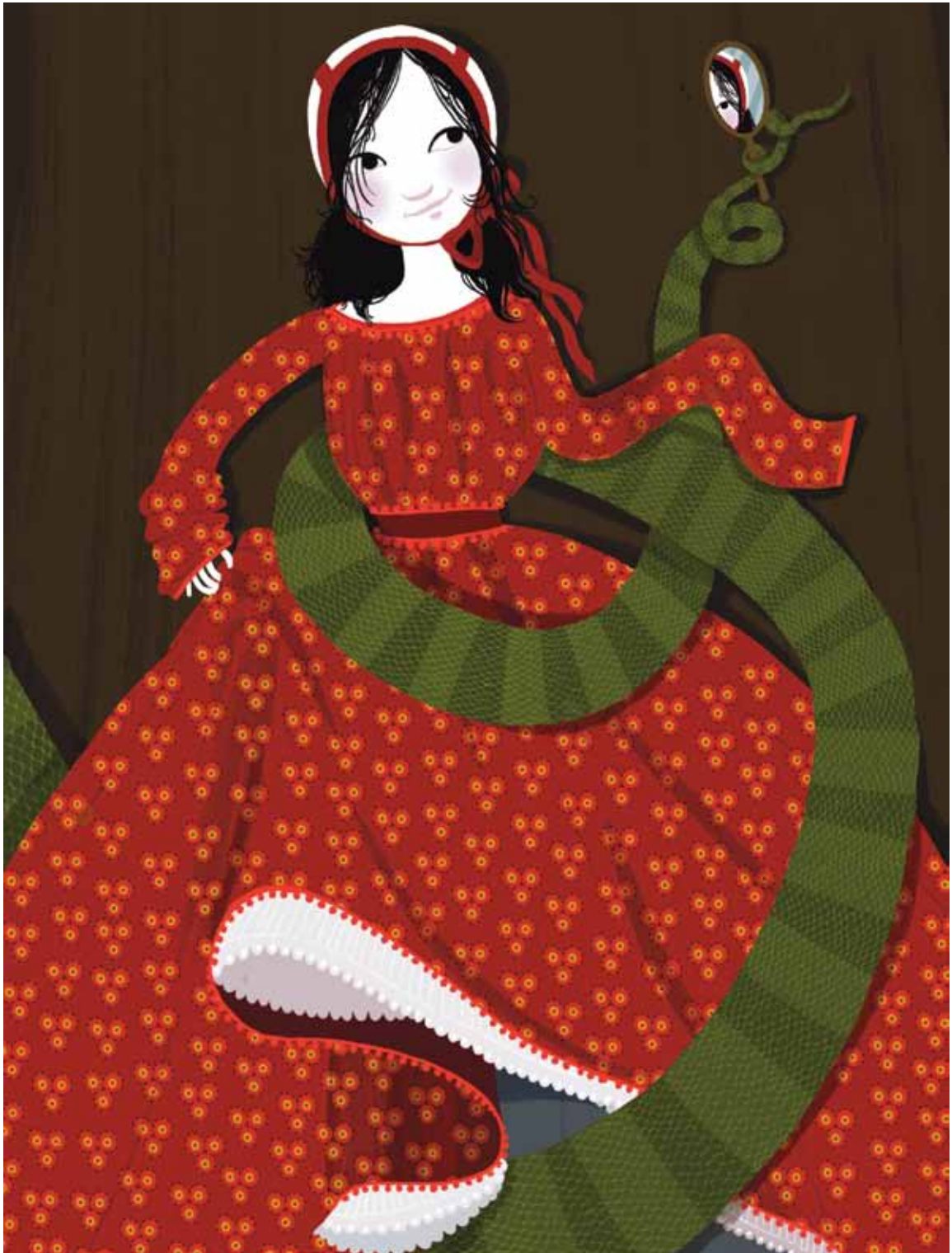
Și Frumușică-Foc văzu cum un norișor de puncte roșii cobora înspre ea... Pic... Poc... Pic!

Bomboanele roșii căzură, una câte una, la picioarele fetei, care le culese de pe jos și le strânse în palmă. Și, când era cât pe ce să înghită prima bombonică, cei trei dragoni sosiră și-o opriră.

– Stai, Frumușico-Foc!

– Bomboana-aceea...

– ... este otrăvitoare!

Era așa de frumoasă rochia aceea pe care i-o dăruise mama ei! Iar dragonii aveau să fie așa de încântați când o vor vedea gătită cu ea! Frumușica se îmbracă și...

În ziua următoare, de pe fundul fântânii, Frumușică-Foc aștepta din nou sosirea slujnicei. Dintr-odată, zări chipul femeii în cercul desenat pe cer de marginea fântânii. Și-i strigă încă o dată:

– Cucu, slujnicuță! Sunt aici! Nu uita să-i dai binețe mamei!

Slujnicei i se făcu atât de frică, încât scăpă căldarea din mâini și fugi într-un suflet acasă.

– Ah! Stăpână! Iar am văzut-o pe Frumușică-Foc în fântână! În gaura aceea neagră, vă jur pe ce am mai sfânt, frumusețea ei strălucește mai tare decât ziua!

– Cum se poate una ca asta? Cum, n-a murit încă?! Du-te neîntârziat de-mi adu aici vrăjitoarea.

Când aceasta ajunse, mama fetei îi spuse fără prea multe ocolișuri:

– Fiica mea încă trăiește! Nu ești bună de nimic! Dacă nici de data asta nu reușești să mă scapi de tot de ea, eu am să fiu aceea care-o să-ți facă felul! Înțelesu-m-ai?

– Ia această rochie roșie, stăpână. Și fi pe pace mata, că, după ce o va fi îmbrăcat, n-o să mai auzi în veci de fiica dumitale. Rochia asta aduce o moarte fulgerătoare și sigură!

A doua zi, din adâncul fântânii ei, Frumușică-Foc o auzi pe slujnică venind. Și, chiar înainte de a o zări, îi strigă:

– Cucu, slujnicuță! Sunt aici! Nu uita să-i dai binețe mamei!

– Bună să-ți fie inima, Frumușico-Foc! Uite, prinde! Mama ta îți trimite o rochie frumoasă, ca s-o poți schimba pe cea veche pe care o porți cam de mult.

Frumușică-Foc văzu atunci o bucată de stofă de culoare roșie plutind încet între pereții fântânii, acoperind o parte din lumina zilei, și...

Fșșșt!

Rochia căzu încet la picioarele sale, minunată, roșie și brodată. Frumușică-Foc o luă de jos și se grăbi să se dezbrace de cea veche, ca s-o încerce pe cea nouă. Era așa de frumoasă rochia aceea pe care i-o dăruise mama ei! Iar dragonii aveau să fie așa de încântați când o vor vedea gătită cu ea! Frumușica se îmbracă și... căzu de îndată, fără suflare.

La scurt timp după aceasta, sosiră și dragonii, care-o aflară pe fetiță întinsă la pământ. O crezură moartă de-a binelea și au plâns cu lacrimi de dragon. Căci o iubiseră pe Frumușică-Foc din toată inima lor, ca și cum le-ar fi fost o soră.

Dragonii făcură atunci un chivot¹, în care așezară trupul fetiței. După care, toți trei, îl purtară până pe malul mării. Cum apa mării crescă, încetul cu încetul, valurile veniră să mângâie chivotul în care se afla Frumușica. Cum marea crescă, apoi, din ce în ce mai mult, valurile luară chivotul pe coama lor, purtându-l ca pe-o barcă. Cei trei dragoni rămaseră mult timp pe malul mării să privească chivotul ce se îndepărta, ducând-o pe Frumușică-Foc departe, cu el. Și multe lacrimi curseră pe obrajii lor de dragon. Dar, mai apoi, dintr-odată, nu o mai văzură și-și închipuiră că chivotul se scufundase.

Chivotul însă alunecă mult timp pe apa mării. Foarte mult timp.

Până-ntr-o zi, când se izbi de stâncile unei faleze abrupte și rămase înțepenit acolo, dar legănat de valuri.

În vârful acestei faleze se ridica un semeț castel, în care trăia un rege tare tânăr. În acea dimineață, regele văzu, de la fereastra sa, chivotul prins între stânci și ordonă unui supus să i-l aducă în odaie.

¹ Chivot: cutie lucrată minuțios, adeseori în formă de biserică, folosită la adăpostirea moaștelor sfinților.

*Și au plâns cu lacrimi de dragon. Căci o iubiseră pe Frumușică-Foc
din toată inima lor, ca și cum le-ar fi fost o soră.*

Când rămase singur cu chivotul, regele încuie ușa odăii sale și deschise cutia prețioasă.

O găsi înăuntru pe Frumușică-Foc, frumoasă ca lumina zilei. Și totuși, oare această tânără fecioară dormea sau era moartă? Oricum, lui i se părea atât de proaspătă, încât nu-i venea să creadă că ar fi putut fi moartă. Așa încât regele aprinse un foc mare în vatră, de care se așeză aproape, așezând-o pe față pe genunchii lui, în speranța că va fi adusă la viață de căldură. Regele își petrecu astfel toată ziua, ajutând-o să se încălzească, și tot astfel îl prinse și căderea serii.

În tot acest timp, mama regelui era neliniștită. Fiul ei nu coborâse să ia nici prânzul, nici cina. Femeia se temea să nu care cumva să fie bolnav.

Și-atunci, urcând până la camera fiului ei, unde găsi ușa încuiată, îi ceru servitoarei ce o însoțea să privească prin gaura cheii.

– Ei? Ce vezi acolo, femeie?

– Ah, nu-mi pot crede ochilor! Majestatea Voastră, fiul dumneavoastră ține în brațe o fată! Și o mângâie, ca și cum ar dori s-o încălzească.

– Cum?!!!

Cuprinsă de furie, regina, care era încă puternică pentru vârsta ei, reuși să deschidă ușa dintr-o lovitură de umăr.

Se opri însă brusc, descoperind-o pe tânăra fată din brațele fiului ei. I se păru așa de frumoasă, așa de tânără... și, totuși, așa de moartă, încât i se făcu milă. Ascultă atunci cu atenție spusele fiului ei, care, în cele din urmă, îi mărturisi:

– Sunt sigur, mamă, că oceanul însuși mi-a adus în dar această frumusețe.

Între timp, servitoarea se apropie de Frumușică-Foc, mormăind ca pentru sine:

– Fata asta tânără e mult prea frumoasă și proaspătă ca să fie moartă. Ar trebui să o scăpăm de rochia asta ca s-o putem încălzi mai bine.

Zis și făcut, servitoarea îi scoase rochia roșie și – bucurie – neîntârziat, Frumușică-Foc se trezi. Își spuse povestea, încheind astfel:

– După ce am îmbrăcat rochia roșie pe care mi-o trimisese mama mea, am leșinat; dragonii au crezut atunci că eram moartă. Până și Domniile Voastre v-ați închipuit că eram moartă. Și totuși, nu era adevărat. Eu puteam să văd, să aud tot ce se petrecea în jurul meu, doar că nu mă puteam mișca sau vorbi.

Regele trimise atunci după dragoni. Le dădu fiecăruia câte un sipet cu monezi din aur, ca răsplată pentru grija ce i-o purtaseră Frumușicăi-Foc. În fața nemăsuratei dărnicii a Majestății Sale, dragonii se înclinară adânc.

- Sire, vă mulțumim pentru această recompensă.
- Însă răsplata cea mai prețioasă pentru noi...
- ... a fost să ne regăsim sora în viață.

Frumușică-Foc îi îmbrățișă pe cei trei dragoni și le spuse că era cea mai fericită dintre femei, căci regele o ceruse de nevastă.

Înainte de ziua nunții, regele le chemă la curte pe mama Frumușicăi-Foc și pe slujnica acesteia. Când sosiră, regele o întâmpină pe mama logodnicei sale cu tot respectul din lume:

- Doamnă, am auzit că aveți o fiică de vârsta măritişului.
- Nu, Sire. Am avut o fiică, dar a murit.
- Da' de ce boală a suferit?
- Oh! A murit foarte repede. Tare mult am mai suferit după ea.

Atunci, regele bătu din palme și o ușiță se deschise chiar lângă tron, lăsând-o pe Frumușică-Foc să înainteze, mai frumoasă foc ca niciodată.

- Doamnă, mințiți de îngheață apele. Fiica dumneavoastră trăiește, iar de mâine va deveni regină.

Chiar a doua zi, mama și slujnica cea rea fură urcate pe rug pentru a fi arse de vii, în timp ce Frumușică-Foc urcă și ea, pe tron însă, alături de rege.

Sursa poveștii: Paul Sébillot, *Contes des landes et des grèves*, Terre de Brume, 1997, ediție originală 1900 (pp.109-113)

Atunci, regele bătu din palme și o ușiță se deschise chiar lângă tron, lăsând-o pe Frumușică-Foc să înainteze, mai frumoasă foc ca niciodată.